

se je čisto porušila. Na glavni ulici (str. 380.) je velika hiša, poslopje časnika „The Call“, ona s stolpom na desni je poslopje lista „San Francisco Chronicle“. Vse to je zdaj porušeno. V San Franciscu je več slovenskih in mnogo hrvaških rodbin. Njihov duhovnik je Slovenec g. Fr. Turk.

Princ Konrad Hohenlohe (str. 384). Hitro se suče kolo politike. Komaj smo dobili sliko Gautschevega naslednika tržaškega namestnika princa Hohenlohe, je že odstopil. Sprejel je nalogo, da izvede v Avstriji splošno in enako volilno pravico, to težavno vprašanje, ki je vrglo že njegovega prednika. Nastopil je odločno zanj, kot mož demokratskega mišljenja. A padel je zaradi tega, ker ni mogel držati zbornici dane besede, da bo varoval korist Avstrije proti Ogrski. Odstopil je, a pride skoraj gotovo zopet kmalu nazaj.

Razvaline San Francisca.

† Henrik Ibsen.

Sam ni vedel, kaj hoče. Takó nekako je dejal o Ibsenu Lev N. Tolstoj. Zares, do gotovih rezultatov ni prišel veliki severnjak, ki so ga nedavno položili v grob. Morali bi pisati knjigo, če bi hoteli Ibsena docela oceniti. V njem so misli vrele, silile na dan, pa se nikoli niso ustalile. Otrok našega veka, ga je tudi najboljše umel, najlepše v svojih delih naslikal. Pravijo o njem, da je bil individualist, pozitivist in še več takih splošnih fraz stoji o Ibsenu napisanih po knjigah in podlistkih. Resnica je ta, da se je Ibsen celo življenje boril za svetovno naziranje, ga iskal, a našel ni stalnega. Zato je v eni in isti drami sedaj proroško oznanjeval novo dóbo, kjer bo povsod zavladala resnica, sedaj zopet sklonil glavo, ko je videl silo zlá, ki ga človek podeduje od človeka, moč razmer, ki tlačijo družbo in ji ne dajo doseči zaželjenih idealov. Bil je predvsem mislec. Čuvstva so pri Ibsenu povsod sekundarna, zato so njegove drame vse tako hladne in resne. Problem

za problemom, strasti so bolj simbolizovane kot zajete iz življenja. „Gospa iz morja“ je simbol hrepenjenja po neomejeni svobodi. škof Nikclaj, svetovavec na dvoru kralja Kakona, simbol nadčloveka, „Divja gos“, simbol človeka, ki bi rad kvišku, a ga mori zaduhlo ozračje tope, vsakdanje družbe. Rebecca v „Rosmersholmu“, si + bol demonične sile slè in pohote. V tam se kaže vpliv romantike, ki jo Ibsen nikoli ni zatajil, tudi tam ne, kjer kliče v pomoč svojim naziranjem pozitivizem in moderno vedo. Ibsen je bil reformatorska narava; predvsem je hotel prenoviti posameznika. V „Brandu“ je povedal vse, kar je počivalo v njegovi duši, ustvaril je tip novega Adama po njegovih mislih. „Brand“ je pravzaprav verna slika naziranj filozofa Soeren Kierkegarda. Človek naj se iznebi konvencionalnih vezi, s katerimi ga veže naše cerkev in družba. „Vse ali nič“, je maksima Brandova in Ibsenova. Nobenih kompromisov, nobene morale, ki se ozira na človekovo slabost in omejenost, vse naj bo veliko in popolno. In vendar zmaga v tej drami „deus charitatis“, bog ljubezni, ki noče nadčloveške morale. Ravno ta misel je izpeljana v „Cesarju in Galileju“, največji historični drami Ibsenovi. Zatajevanje in ponižnost krščanstva zmaga nad Julijanovim novopoganskim idejalom.

„Zidar Solness“ in „Kadar se vzbudijo mrtvi“ so konfiteor Ibsenovega življenja. V njih je poosebljena tragika velikega misleca, ki je stremil za najvišjimi cilji, a jih ni dosegel. Ibsenovo maniro so jeli moderni vsi posnemati, ostali so daleč za njim. Ibsena sploh ni moč posnemati. On je tako samorasel kot narava, kjer mu je tekla zibelj. Moderno gledališče ga bo zeló pogrešalo.

Stritarjeva slavnost v Ljubljani je privedla v Ljubljano sivolasega pesnika in pisatelja, v slovensko domovino, ki je že dolgo vrsto let ni videl. Ob sedemdesetletnici so mu priredili v Ljubljani akademijo, na kateri je govoril dr. Jos. Tominšek slavnostni govor v čast jubilarju, občinski svet ljubljanski je priredil njemu na čast slavnostno sejo, pri kateri so mu čestitali in sklenili, da se Špitalske ulice odslej zóvejo Stritarjeve ulice. Narodna društva so mu priredila dve podoknici. Slednjič je bil banket Stritarju na čast. Slavljence se je ginjen zahvaljeval za izkazano mu čast. Želimo mu tudi mi ob sedemdesetletnici še enkrat srečne in vesele dni!

Koncert „Glasbene Matice“ dné 12. maja nam je podal nekaj krasnih a-capella-zborov, med njimi Mokranjčevega „Kozarja“, bolgarsko narodno, jako večje harmonizirano, Kirchlov izraziti „Oj čudovito

krasna je!" in Brahmsova trpkonežni „Dekle“. Violinist g. Karol Jeraj, sedaj c. kr. dvorni glasbenik in član orkestra c. kr. dvorne opere na Dunaju, in nežnočutni skladatelj in pianist g. Josip Procházka, učitelj „Glasbene Maticе“, sta nastopila z nekaterimi briljantnimi skladbami, ki so našle navdušeno odobravanje.

Profesor Ivan Trinko.

Prof. Ivan Trinko. Danes pridobujemo sliko vnetega slovenskega rodoljuba, semeniškega profesorja Ivana Trinko v laškem Vidmu. V naši pesniški književnosti je znan po svoji zbirki, ki jo je izdal s psevdonimom Zamejski. Rojen je bil v Trčnumu v okraju šempeterskem v Beneški Sloveniji. V njegovih nežnih, melanholičnih pesmih zveni gorko domoljubje. Preložil je več spisov iz slovenske in ruske literature na italijanski jezik. Kot sotrudnik „Dom in Sveta“ je popisal domovino Beneških Slovencev (l. 1898.) in tudi zdaj še rad sodeluje pri slovenskih listih. Med Italijani je na glasu kot učenjak in je izdal pred kratkim predavanje, ki ga je govoril v videmski akademiji o atomizmu in hilemorfizmu. Ohrani ga Bog še dolgo let zapuščenim slovenskim bogoslovcem v videmski škofiji!

☪

Gogoljeva dela. Rusijo poplavlja v novejšem času dela slavnega pisatelja Gogolja. L. 1902. so izšli samo v Peterburgu njegovi spisi v 1,136.000 izvodih, vrhu tega pa še nešteto število raznih izdaj po družih, provincialnih mestih. Kako je že Gogolj postal naroden, dokazuje dejstvo, da se proda mnogo zvezkov njegovih del po 10 do 12 krajcarjev.

O Levu Tolstem. Slavni ruski pisatelj zbira sedaj gradivo za zasnovano veliko delo. Namerava namreč napisati zgodovino svobodomiselnega gibanja v ruski družbi od zadnjih 25 let. Zaradi tega je sklenil oditi v Peterburg, da tam nabere v tajnih arhivih gradiva za imenovano delo. To potovanje je tudi v zvezi z izdajo njegovih novih del, ki jih cenzura ni hotela odobriti. Cenzura ne dovoli tiskati njegovega večjega dela „Veliki greh“, v katerem dolži vlado, da se ne zmeni za trpljenje ruskega kmeta in ki bi imel iziti v moskovskem listu „Russkaja Mysl“. Izmed ostalih del Tolstega, ki bodo v kratkem izšla, naj omenimo novelo, popis tragičnega življenja nekega političnega zločinca, ki izkuša uiti pred policijo, kritično razpravo o Shakespearju, sestavek o sedanjem položaju ruskega kmetijstva, članek o racionalni ureditvi zemljišča ter o namenu države.

Venus Victrix. Drama Milana Begovića, ki so jo igrali tudi na našem odru, je izšla sedaj v posebni knjigi. Cena 1 K.

Slovenska Antologija. „Prosvjeta“ z veseljem pozdravlja misel, da bosta slovenska in hrvaška Matica izdali vsako leto po eno hrvaško, oziroma slo-

Princ Konrad Hohenlohe,
avstr. ministrski predsednik.

vensko knjigo. Tudi za nas je to vesel pojav, ker se nam zdi, da se bo s tem precej storilo za zблиžanje obeh bratskih narodov. „Matica Hrvatska“ prinese letos prvo slovensko knjigo z naslovom „Slovenska Antologija“.

